

MÜ'MİNİZ,
VEFÂKÂRIZ

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdü'lîlâhi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammedin ve ala âlihi ve sahbihi ecmaîn.

Aziz Kardeşlerim;

Dinle ilgili konularda Resûlullah sallallahu aleyhi ve selemden bize aktarılan “hadis” dediğimiz bilgilerin içinde bazen eski ümmetlere ait, bir tür hikâyeler bulunur. Bir Müslüman olarak biz, Resûlullah sallallahu aleyhi ve selemin dinlerken onun anlattığı hikâyeyi nasıl görebiliriz veya nasıl görmeliyiz? Aklımıza ölçüp “olacak şey mi bu” desek veya “bu uygun bir şey değil” desek Resûlullah’ın söylediğini aleyhisselatu vesselam bildiğimiz bir şey, hikâye de olsa, bizim için masal düzeyinde de olsa böyle bir itirazdan sonra nasıl “Peygamber’im benim” diyebiliriz onun için?

Şöyle bir prensip kullanmak gerekir: Bize Peygamber’den gelen şey aklımıza uysa da uymasa da, insan olarak yapılabilişliğini kabul etsek de etmesek de “Resûlullah dedi ki” sözünden sonra bizim ne aklımız ne mantığımız ne de muhakememiz yok demektir. Dediye öyledir, oldu dediye olmuştur. İman budur, böyle mü’min olunur. Eğer Resûlullah sallallahu aleyhi ve selemin sözlerini akla uyduracak olursak aklımıza uymayan ilk şey cennettir. Cennet akla uymuyor ki. İnsanın akılla mahkeme edip “bu doğru olmayabilir” diyeceği ilk şey cennettir, dirilmektir, mahşerdir, sıratır, mizandır. “Bunlar akılla olur” diye onaylanmış şeyler değildir. Bunun için; biz mü’min olarak Allah’tan ve Peygamber’inden gelen şeyleri aklımızla tartmayız, imanımızla tartarız. İman ederiz, olur biter. Çünkü Allah bizi aklımızla kabul ettiğimiz şeyler üzerinden cennete koymayacak. Aklımız ve bedenlerimizi aşabildiğimiz şeylerle Cennet’e koyacak. Cennet’in karşılığı mantık kuralları ile belirlenebilen şeyler değildir. Aklın, mantığın, canın feda edildiği şeylere cennet veriyor Allah. Bu hakikati kabul edemediğimiz hiçbir yerde “benim Peygamber’im dedi” diyemeyiz zaten.

Gitgide bütün dünyada demokrasi, insan hakları, akla uygunluk gibi değerler yüceltilmektedir. İnsani ilişkilerimizde bu tür değerlerin yüceltilmesinde sakınca olmayabilir ama imanî ilişkilerimiz, cennet beklentimizi, cehennem korkumuzu, sıratı, mahşeri, mizanı bu tip matematiksel veya sosyal değerlere kurban edemeyiz. İman daha yüce bir değerdir. Bu hakikati yüzde yüz hafızamıza yerleştirmek zorundayız. Resûlullah’ın sözü sallallahu aleyhi ve selem yargılanamaz sözdür. “Ne biçimdir, bu aklın neresine sığacak” denemez. Senin kuş aklına sığacak şeyi söylemez Peygamber zaten. Onu söylemek için peygamber olmak gerekmez. Sen ki, sen ki basit bir dünya şartında doğmuş, ilköğretim görmüş, üç-beş diploma almış birisin bunu söyleyebiliyorsun. Bunları söylemek için miraç eğitimi görmek gerekmezdi. Bunları söyleyecek olsa Peygamber, adına “peygamber” denmez “Kureyş’ten Abdullah’ın oğlu Muhammed” denilirdi. Elbette senin aklının tıkanıdığı, mantığının almadığı şeyleri söyleyecek ki peygamber olmuş olsun. Ötelerden daha ötesinden gelen birisiyle üniversiteden gelen birisi arasındaki fark budur. İman buna deniliyor zaten. O televizyondaki bir yorumcu değildir. Doktora tezi hazırlamış bir akademisyen değildir. Allah’ın sesidir O. Böyle bir şey olmuş mudur olmamış mıdır hiç önemli değil.

Bin kere olmamış bir şey bile olsa, yüz bin kere olmuş şeyden daha değerlidir benim gözümde çünkü Resûlullah sallallahu benim cennetimdir veya cehennemindir. Hiçbir şeyi cennetten daha değerli tutamayacağıma göre onu kabul etmek zorundayım. Buna “mü’min olmak veya olmamak” denir. Evet, “bir hacı nene anlatmıştı bize, Ramazan’da bir sohbette çay içerken bir dede anlatmıştı” türünden

bilgiler, Peygamber Bilgileri değildir elbette, onları kastetmiyoruz. Bize ulaşması açısından sorunsuz olan bilgilere “Peygamber Bilgileri” deriz. Onlara iman etmeyi bu mantıkla yorumluyoruz.

Yoksa bir varmış bir yokmuş türünden anlatılan şeyler “uçmuş kaçmış Bağdat’ta, Şam’a giderken melekler tutmuş kanadından” türü bilgiler, bunlar imanla ilgili şeyler değil. Uykudan önce ve uzun kış gecelerinde yararlıdır bunlar. Köy sobasının etrafında değerli şeylerdir. Dinden, imandan, cennet anahtarı olan şeylerden söz ediyoruz. Buna da “hadis” deriz biz, “sahih ve sarih hadis” deriz. Böyle olunca da başta canımız olmak üzere neyimiz varsa uğruna feda ederiz. Hikâyelerle veya dedikodularla ilgili bir mesele değil bu.

Bu izahtan sonra değerli kardeşlerim, bir hadisi şerifi Buhari’den ve Müslim’den nakledeceğim. Bu alt yapısını özellikle hatırlattım, ikaz etme ihtiyacı hissettim çünkü hadisi şerifte “bize göre nasıl acaba olabildi” diye tereddüt oluşturacak bir nitelik olabilir. Kaş yaparken göz çıkarmayayım, Müslüman’ın imanıyla oynamaya sebep olmayayım diye bu izahatı yaptım.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem bize deseydi ki: “gökler yerde, bizim tarla da göktedir” deseydi: “öyledir” diyecektik. “Dağlar akıyor, dereler duruyor” deseydi: “öyledir” diyecektik biz. İman budur zaten. Gerçi o hiçbir zaman “dağlar akıyor, dereler duruyor” demedi. Deseydi itiraz etmeyecektik. Çünkü bütün dünyanın dereleri taş kesilse, bütün dağlar da oluk oluk aksalar benim cennete girmem uğruna feda ederim onları ben. Ben cennete girmedikten sonra, cennetime engel olduktan sonra “bana ne dağların taş olmasından, derelerin akmasından” deyiverirdik. İmanımız budur. Elhamdülillah böyle bir imanla Resûlullah’a bağlandık sallallahu aleyhi ve selem.

Buhari ve Müslim’de ve diğer hadisi şerif kitaplarında zikredilen gayet sahih ve sarih -yani net anlaşılabilen- bir olay anlatıyor sallallahu aleyhi ve selem. Bu olay Musa aleyhisselamın kavmi olan İsrailoğulları’nda meydana gelmiş. Yani bizden üç bin-dört bin sene önceki bir olay belki. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz buyuruyor ki:

“İsrailoğulları’nda bir cüzzamlı bir de kel ve bir de âmâ kör olan üç insan vardı” diyor. -Varmış mış, demiş filan değil, “vardı” diyor. Bir olay anlatıyor, benim imanım şu anda sanki o adamlarla oturuyormuşum kadar bana güven veriyor elhamdülillah.- Üç insan: cüzzamlı yani derisi alacalı rengârenk derisi olan, hastalıklı insan ve âmâ. “Bu üç insan üzerinden Allah kullarını imtihan etmeyi murat etmiş” diyor sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz. İnsan şeklinde bir melek göndermiş bu üç insana da ayrı ayrı yerlerde. Cüzzamlı insana gelmiş melek:

-Merhaba!

-Merhaba!

-Nasılsın?

-Halimi görüyorsun insanlar benden kaçıyorlar.

-Ne isterdin, arzun ne olurdu, demiş.

-Yahu şu hastalıktan bir kurtulsam, demiş.

-‘İyi ben yardım edeyim sana’ demiş. Eliyle sıvazlamış onun o rengârenk, hastalıklı vücudunu. Bunun üzerine adam iyileşivermiş. Yanında getirdiği bir ineği de ‘bunu sana hediye edeyim geçinirsin

bununla' demiş. "İyi, sağ ol" demiş gitmiş. O da onu böyle büyücü bir şey zannetmiş herhalde. Sonra kel adama gitmiş o melek:

-Merhaba!

-Merhaba!

-Nasılsın?

-İyiym, demiş.

-Bir sıkıntın var mı?

-Bu kelliğten bıktım insanlar benimle alay ediyorlar, demiş.

-Yahu ben senin kelinii düzeltirim, demiş. Eliyle başını okşamış, adamın tüyleri büyümeye başlamış. "İyi bir büyücüye rastladık herhalde" demiş o da. Ona da bir tane koyun hediye etmiş. 'Bu da senin olsun geçinirsin' demiş. Çekmiş gitmiş.

Âmâya gelmiş:

-Merhaba!

-Merhaba!

-Yahu, demiş bir derdin var mı?

-Olmaz mı? Gözüm hiçbir şey görmedi bu dünyada, kim bilir neler görüyor insanlar. Benim de gözüm bir görse isterdim, demiş.

-Ben iyi ederim senin gözünü, demiş.

-Nasıl edersin, Demiş. 'Ederim' demiş. Eliyle gözüne temas etmiş. Adam görmeye başlamış. Ona da deve hediye etmiş. Çekmiş gitmiş.

Aradan yıllar geçtikten sonra aynı melek pılı pırtısı dökülmüş bir gariban şeklinde tekrar dünyaya gelmiş. Mış diyorum ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem görür gibi anlatıyor. Görür gibi iman ediyorum elhamdülillah. Cüzzamlı olup iyileşen adamı bulmuş.

-Merhaba!

-Merhaba!

Büyük bir iş adamı olmuş. Yağlar fabrikalar sütler zengin bir adam olmuş o. O bereketli inek sayesinde. Demiş ki:

-Efendi görüyorum servetli bir adamsın.

-Eee sanane, demiş.

-Yahu ben çok berbat bir durumdayım. Bir miktar bana yardım etsen de evime kadar gidebilsem, demiş.

Hadisi şerif çok enteresan, o kelime dikkatimi çekiyor.

-Çok ödemelerim var git işine, demiş.

“Çok ödemelerim var” demiş. Bu ödeme kelimesi İsrailoğlu kelimesi demek ki. O gün ödemesi gereken çeki istemeye gidiyorsun “çok ödemem var” diyor. O çeki ödemiyor ama. “Çok ödemelerim var demiş.” “İyi Allah sana bildiğini yapsın.” Demiş.

Sonra kel adama gitmiş. Çok fani berbat bir adam. Bakmış o da zengin.

-Beyefendi varlıklı bir adama benziyorsun. Evime gidecek kadar bir imkânım yok. Bir miktar bana yardım etsen çok zengin birine benziyorsun, demiş. ‘Sürülerin var’ demiş.

-Bir sürü ödemelerim var, sen işine git, demiş.

Onun da ödemeleri çıkmış. Sonra âmâ adama gitmiş. Selam vermiş.

-Efendi, demiş. Çok zor durumdayım. Görüyorum sen çok zenginsin, demiş. Allah için bir miktar yardım etsen bana evime gidecek halim yok, demiş. O da demiş ki:

-Kardeşim ben de senin gibiydim bir gün, demiş. Bir Allah dostu geldi bana bir dua etti. Bir sürü malım oldu koyacak yerim yok, demiş. Madem sen Allah için yardım istiyorsun ne istiyorsan al git, helal olsun, demiş. Ben de senin gibiydim bir gün, böyle olduğuma bakma, demiş.

-İyi kardeşim, demiş. Allah senin malına bereket versin bir ihtiyacım yok, demiş. Gitmiş melek.

Varmış yokmuş hikâye geliyor bize. Hikâye değil, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem anlatıyor. Yaşlı bir nene torunlarına hikâye anlatırken duyulmuş bir olay değil. Keloğlan masalı değil. Bu hikâyeyi belki defalarca duymuşuzdur. Ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizden binlerce sene önce meydana gelmiş bir olayı iki şey için anlatıyor: Bir; insan budur diye bize tarif ediyor. İki; ne olmamız gerektiğinin aşısını yapıyor.

Kardeşlerim;

Demek ki geçmişi hatırlamak her insanın kârı değil. Ve insanlıkta geçmişi hatırlayıp bugün için iş yapmak ancak üçte bir oranındadır. Geçmişin acılarını unutup hayatı bugünden ibaret zannetmek insanda yoğunluğu oluşturuyor. “Ödemelerim var” hikâyesi yeni değilmiş demek ki. Asıl borcu unutup hikâyeden ödeme üretmek, çok yoğun sıkıntı var, bu sene vergiler çok, deyip işçinin hakkını yemek yeni bir hastalık değil. Bu kapitalizmle beraber gelmedi. Zira kapitalizm diye bir çağ yeni gelmiş olabilir insanlığa ama kapitalizm Karun hastalığıdır. İlk insandan beri vardır.

İnsan genlerinin taşıdığı bir hastalıktır bu. Eskiden bakraçlarla taşınıyordu. Şimdi bidonlarla taşınıyor süt. Eskiden mağaralara gömülüyordu paralar, şimdi kasalara konuyor. Artık kasalara da konmuyor. Bankalara konuyor. Değişen bir şey yoktur. Sevgili Peygamber’imiz sallallahu aleyhi ve sellem bizi bu hakikate uyandırıyor. İnsanlığın az bir bölümü “ben neydim dün bugün ne oldum” deyiverir. Çok büyük bir bölümü ise hayatı yaşadığı bugünden ibaret zanneder.

Her zaman ölçü olarak kullandığımız İstanbul’a gelirken adam İstanbul sokaklarında giyilmesi ayıp olacak lastikleri vardı köyde. Başkasının emanet iskarpinlerini alıp İstanbul’a gelmişti. Şimdi ne hale geldiğini Allah’tan başka bilen yok. İşçisine zulmederken, annesini babasını bile ezip geçerken hep

ödemeleri karşısına engel olarak çıkıverir. İsrailoğlu hastalığı, Yahudi pintiliği. İnsanoğlunun karakteri bu olabilir. Ama Muhammed aleyhisselamı görmüş mü'minin karakteri bu değildir. Dünyü unutmamak, rızkı verenin zenginliği, verenin Allah olduğunu unutmamak esastır.

Mü'min vefalı insandır. Geçmişini unutan vefasızdır. Vefasızlık ise mü'mine bulaşamaz bir hastalık olmalıdır. Sadece daha önce bir fabrikada işçiydi. Tarlasında çalışan rençperdi de şimdi zengin olduğunun örneği değil bu. Mü'min insan bekârken neler çektiğini, evlenince nasıl rahatladığını unutmaması gerekirken de bünyesinde imanın aşıladığı vefadan dolayı bunu unutmaz.

Elinle gömlek yıkamaya çalıştığın günleri unutmaman gerekir. Babanın sitemlerinden kurtulmak için “bir evlensem, bir evin kadını olsam da kendi mutfağım da zevkime göre pişirsem” dediğin günleri de unutmaman gerekir.

Mü'min vefalı insandır. Hatta ve hatta daha da, çok daha da ileri giderek hacca gidip Rabb'in sana orada tövbe etmeyi nasip ettiğinde sen, hacdan önceki bataklıklarından seni haccın kurtardığını, dolayısıyla hacca ölünceye kadar veli nimetin görmen gerektiğini de vefa duygusundan dolayı unutmaman gerekir. Filan hadisi şerifi, filan ayeti senin kulaklarına eritip döken bir hoca efendinin seni alkolden, zinadan, kumardan, faizden kurtarmaya vesile olduğu için o hadisi şerifi, o hadisi okuma ortamını vefa duygusuyla minnetle yâd etmen gerekir. Sonra sen o hadisi şeriflerin kitabını yazacak hale gelmiş olabilirsin. Velinimetini unutma. Şimdi sen kitaplar yazmış bir âlim, profesör, unvan sahibi olabilirsin. Bütün bunları sana alfabeyi öğreten insan sayesinde elde ettiğini unutma.

Tuttuğunu yere deviren pazısı güçlü bir pehlivan olabilirsin. O pazılarındaki kaslar o annenin göğsünden gelen sütle ilk defa beslenmişti. O süt zehirli olsaydı ya da seni emziremeseydi pazın değil canın bile olmayacaktı. Bunun unutmaman gerekir. Buna “vefa” diyoruz. Mü'min, mü'min olarak kaldığı sürece kalmak istediği sürece vefakâr olmak zorundadır.

Sevgili Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz esirlerin toplandığı bir çadırın kenarında bir kadın kendisine yanaşıp: “Muhammed” demiş: “buyur, ne istiyorsun” demiş. “Beni hatırlıyor musun” “kimsin bilmiyorum” demiş. “Ben, şu aç insanları doyuran Tai'nin kızıyım” demiş. “Hangi Tai'nin, şu meşhur sofrası fakir-fukaraya açık olan adam mı” demiş. “Evet, O'nun kızıyım” demiş. Müşrik oğlu müşrik oğlu müşrik adam. Böyle basit bir müşrik değil. Aba-ı ecdadı müşrik bahsettiği babası. Yanındaki sahabileri çağırıp: “Bunun babası fakirleri, garipleri doyuran cömert bir adamdı. Bize vefa yaraşır, salın bunu istediğini de salın” demiş. “Kabilemi de götürüyüm mi” “yüzlerce esiri, istediğini götür” demiş sallallahu aleyhi ve sellem. Vefakâr Peygamber. Ama bundan zarar etmemiş. Elli sene önce ölmüş bir babasının bir fakiri sofrasına oturttuğunun vefa ile hatırlayan Peygamber'in, bu insanlık sınırlarını çatlatan vefası önünde bu kadının iman etmekten başka ne çaresi vardı ki? “O zaman iman ettim ya Resûlullah” demiş. Muhammed diye çağırdığı adamı, “Peygamber'im” diye bağrına bastı. Beş dakika içinde.

Vefa ümmetiyiz biz, vefa ümmeti. Bana, çocuklarıma, arkadaşlarıma, köyüme değil, ben doğmadan önce Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem o adamın şöhretini biliyor sadece. Görmemiş, tanıdığı birisi değil. Bir varmış, bir yokmuş, bir adam birisini doyurmuş, diye bir hikâyeye. Hikâyelere bile vefa gösteren bir Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem. Adamın hatırasını canlı tutan Peygamber. Sözü'nün esiri, verdiği sözü tutmanın garantili adamı olmasını nasıl değerlendirirdik acaba? Böyle bir Peygamber verdiği sözden dönebilir miydi? Dönmedi nitekim.

Hudeybiye Sulhu denen anlaşmada çok ağır madde vardı. Müşrikler demişlerdi ki: “Bizim adamlarımızdan birisi kaçıp Medine’ye sığınırsa onu geri vereceksiniz. Canını kurtarırsa Müslüman geri vereceksiniz.” “Evet” demişti sallallahu aleyhi ve sellem. Çok geçmedi, genç bir delikanlı Müslüman oldu. Mekkeliler işkence yapmaya başladılar. Kaçtı, Medine’ye geldi. Sevindi, “Resûlullah’a sığındım” dedi. Arkasından müşrikler geldiler. Dik dik durup: “Muhammed! Anlaşmayı hatırlıyorsun değil mi? Bu sana kaçtı ama bize vereceksin bunu” dediler. Delikanlıyı huzuruna çağırdı: “Yavrum biz söz verdik, gideceksin” dedi. Öldürüleceğini bildiği halde. Ölürüz, sözümüzden dönmeyiz çünkü biz. Ashabı kiram dik dik baktılar, “yapma ya Resûlullah” der gibi “söz verdik, gidecek” buyurdu. İmza attık çünkü.

Biz, vefayı, sözünde durmayı, geçmişi unutmamayı gökler seviyesine çıkarmış dünya sınırlarının ötesine taşımış Muhammed aleyhisselamin Ümmet’iyiz elhamdülillah. Elhamdülillah. Böyle bir Peygamber’e iman ettik. Bu imanımız beraberinde bir vefa borcu getirmiştir. Karşımızdakinin maddi veya manevi iyiliğine vefa borcu getirmiştir. Sevgili Peygamber’imiz sallallahu aleyhi ve sellem cüzamlı, kel ve ama hikâyesini torunlarını uyutmak için anlatmadı. Ümmet’ini eğitmek için anlattı. Çünkü geçmişini unutan, hayatı bugünden ibaret zanneden, geleceği de bugünkünden daha güzel diye garanti bilen İsrailoğulları’nın “ödemem çok” diyen dünkü keline, dünkü cüzamlısına benzer. “Ben dün neydim? Rabb’imin nimetleri sayesinde bugüne geldim. Şimdi beni Allah’ın adıyla isteyen, ‘Allah rızası için şunu ver’ diyene nasıl yok derim ki ben?” Diyen ise o âmâyâ benzer. O, vefakârdır. Öbürünün adı da nankördür.

Bu Ümmet, imzasına köle olmuş bir Ümmet’tir. Ağzından çıkan sözü eline kelepçe olarak takan bir Ümmet’iz biz elhamdülillah. Bizim sözümüz herhangi bir noterin, herhangi bir bankanın teminatıyla kıyas bile edilemez, Ümmeti Muhammed’iz biz sallallahu aleyhi ve sellem. Biz bir kere konuşuruz. Bin sene ömrümüz az olsa konuştuğumuzu elimizde kelepçe gibi tutarız. Ulu orta, boşboğaz konuşmayız. Konuşursak o söz, bizim senedimizdir. Kelepçemizdir. Ayağımızda prangadır. Ama sözümüzün tavizkârı değiliz hiçbir zaman. Çünkü canım Peygamberim benim sallallahu aleyhi ve sellem cehennemin en alt tabakasında kaynayacak ve ebediyen cehennemde ateş içinde kalacak, hiç çıkma şansı olmayan, kâfirden daha kâfir münafıkların hastalıklarından söz ederken “verdikleri sözden dönmüş olmalarını” münafıklık sinyali olarak bana tanıttı. Münafık konuşup konuştuğunu unuttur. Böyle bir adamdır. Mü’min konuşur, akli kafasından gitmedikçe ruhu bedeninden ayrılmadıkça sözünün esiri olarak yaşar. Mü’min ahlakıdır bu. Mü’minin ahlakı da toplumun sosyal kimliğinden aba-ı ecdadından gelmez. Mü’mine ahlakı Allah’tan ve Peygamber’inden gelir. Ahlakı olmayanın imanı olmayacağını bilir.

Biz mü’miniz. İmanımız bizi vefakâr etmeye mecbur etmiştir. Konuşmayız, konuşursak ruh bedende iken o söz sabit demektir. İmza atmamız, atarsak o imza bizim canımız demektir. Böyle eğitti Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem ashabını ve Ümmet’ini. Böyle eğitti gitti. “Sığındım sana ya Resûlullah! Kurtar beni bu müşriklerden” diyeni bile: “söz verdim, gideceksin” dedi. O giderken ağladı, Peygamber de gönderirken ağladı ama sözünden caymadı. “Dün, dündür, bugün bugündür” münafık sloganıdır. “Dün de, bugün de, yarın da Allah beni gördü” sözü, mü’min sözüdür. Şahidi Allah olan bir sözü kul bozamaz bir daha. “Vallahi, billahi” demesine de gerek yoktur zaten. Mü’minin sözü yemindir. Niye Allah’ı şahit olarak getirsin ki? Allah’ın onu gördüğünü zaten iman ederek biliyor. Vefası olmayanın kaybettiği ilk şey ahlakıdır. Ama mü’minin ahlakı imanının altıdır. Altı gitmiş iman, zemini oynamış iman taşımaz mü’min.

Seçimden seçime, protokolden protokole, törenden törene değil, mezara kadar; beşikten mezara kadar taşınan kimliği vardır mü’minin. Ölür, aç kalır, sürünür, mülküne el konur, şahsiyetine

asla. Şahsiyetine el konamaz mü'minin. Çünkü onun Peygamber'i sallallahu aleyhi ve sellem, öldürüleceğini bildiği bir genci sözünün önüne geçirdi. "Bir kere söz verdik" dedi. "Şahidim babanın bu cömertlikleri hep anlatılırdı" dedi. O da büyüklerinden duymuş Tai cömert bir adam diye. "Cömertin kızını salın gitsin".

Vefa, kendisine yapılan iyiliğe zaten vefakâr. İnsanlığa yapılmış iyiliğe de vefakâr. Çünkü o da insan. Hadice radiyallahu anhanın, hanımı, Anne'miz, radiyallahu anhanın vefatından on iki sene sonra "dünyanın en değerli kadını Hadice'ydi" derken ağzından ballar aktı. Yepyeni kadını, yirmi yaşını bulmamış gencecik Aişe'si haset etmek zorunda kaldı. "O ihtiyar kadından bıkmadın mı bu kadar genç kadının yanında ya Resûlullah?" Dedi. "Böyle genç kadınlara bakarak o ihtiyar kadını niye anlatıyorsun?" Döndü ne buyurdu: "Aişe! Bana çocuk verene kadını nasıl unuturum ben?" Dedi. "Herkesin bir kenara kaçtığı bir zamanda 'yanındayım, seninleyim' diyen kadını nasıl unuturum ben?" Dedi.

Annesini, sütannesini unutmadı. Zaten yakışmazdı unutmak. Ama sütannesinin köyünden gelen bir kadına bile ridasını çıkarıp: "sen bunun üzerine otur" dedi. "Sen Şeyma'nın akrabalarındansın." dedi. Sütannesinin arkadaşının filancası. Bir vefa ki onu emzirene, kucağında taşıyana, giydirene, yedirene değil, emzirenin köyünden geçene bile vefa gösterdi sallallahu aleyhi ve sellem. Mü'min, vefa insanıdır. İsrailoğulları'nın keli bu Ümmet'ten değildir. İsrailoğulları'ndan cüzzamlık kapmış nankör, bu Ümmet'in ahlakını taşıyor. Bir kere konuşan ve konuştuğu en güçlü kanun maddesinden daha çok itimat veren insan, Muhammed aleyhisselamın eteklerine yapışabilir kıyamet günü. Aşk esnasında konuşulmuş sözü olmaz mü'minin. Nişan döneminde attığı palavralar mü'minin dosyasında olamaz. İlk tanıştıklarında "işte ağzından kaçmış" olmaz mü'minin. Ağzından kaçtıysa canı da o ağzın peşinden gider ama sözünden geri gelmez o. Çünkü Allah:

"وَإِنِّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا" "Sözünüzde durun!" "وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ" "Çünkü verdiğiniz sözlerin hesabını vereceksiniz!" buyurmuştu İsrâ Suresi'nde. "وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ" Mü'min bu sözü duyar da "valla kusura bakma yani o günkü siyasal konjonktürel şartlardan bu sözü böyle konuşmuştuk" diyemez!

Mü'min, vefalı insandır. Fıkıh kitaplarımızdan bütün insanlığın ibret alması gereken bir örnek vermek istiyorum. Biliyorsunuz, Müslüman olmayan topraklar iki türlü değerlendirilir fıkıh açısından. Bir; kâfir toprağı denir. Bir de; daru'l harb denir. Ne demek daru'l harb? Mü'minlerle savaş durumunda olan ülke demek. Daru'l küfr; kâfirlerin yaşadığı, kimsenin kimseye dokunmadığı yer demek. "Bir mü'min daru'l harbe yani Müslümanlarla savaşan, yakaladığını öldüren bir ülkeye girse orada düşmanlarını yakalayıp öldürse caiz midir" diye soru sorulur. Cevabında denir ki şimdiki ifadelerle: "pasaportla girerse orada hiçbir eylem yapamaz, asla caiz olmaz"! Çünkü pasaportla bir yere girmek, vize almak, gümrükte onay almak 'ben buraya barışla giriyorum, ülkenizin kanunlarına uyacağıma söz vererek giriyorum' demektir. Allah yolunda cihat niyetiyle bile olsa orada eylem yapamaz mü'min bir daha. Sözünün eridir çünkü mü'min. Fıkıh bu!

Eşine, çocuğuna, şirket ortağına, akrabalarına, köylülerine, Allah'ın daru'l harpte Müslüman öldüren kâfire bile izin vermediği hileyi yapan mü'min hangi yüzle dirilir kıyamet günü? Biz, Ümmeti Muhammed'iz. Bir ulus değiliz. Filan Himalayalardan inmiş ırk mırk değiliz, Ümmeti Muhammed'iz. Miraç görmüş Muhammed aleyhisselamın terbiyesini gördük biz. Biz Ümmeti Muhammed'iz. Farklı marklı değiliz, tekiz! Başkası yok! Allah'ın cennet sözü verdiği başka bir kimse yok Muhammed aleyhisselamdan sonra. Bu Ümmet'ten olmak şarttır.

Bunun için kardeşler, Mü'minûn Suresi Kur'an'da, Mü'minûn Suresi, yani mü'minleri tanıtan:

“أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ. الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ” “Firdevs cennetine girmeyi hak ediyorlar” diye Allah'ın insanlığa örnek gösterdiği mü'minlerin şartlarına sayarken Allah “وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ” Firdevs cennetine girmek için sesi güzel bir hafız çağırıp hatim okutturdun, dualar yaptırdın. Bir de arkasından kararnameler çıkarıp ‘bunu cennete, Halid bin Velid’in yanına, Ebu Bekir’in komşusuna, bir de Havz-ı Kevserin yanına koyuver ya Rabb’i’ demekle olmuyor bu işler. Kimin cennetini dağıtıyor senin hafız be! Kendi girmiş mi de Allah'ın cennetinden parselizasyon yapıyor. “وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ” “Elindeki emanete hıyanet etmeyen, sözünde duranlar” “أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ. الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ” “Sözünde duran, emanete hıyanet etmeyen Allah'ın Firdevs cennetine girecektir” diyor Kur'an.

Eşine hain, ortağına hain, çocuğunun önünde babalığı hain, köyünde, akrabaları arasında vefasız, ölünce cennet kuşu. Sübhanallah! Nereden çıktı bu? Keşke herkes erken ölse de ölünce cennete girse demek ki. Ölür ölmez cennet zaten. Nasıl olsa öldükten iki dakika sonra herkese “merhum” deniyor; rahmetli, rahmetli! Ne rahmet yahu! Ölmeden lanetli, öldü mü rahmetli. Tuzak! Tuzak! Kelime tuzağı bu! Kelime tuzağı. Rahmetliymiş! Bir gün görülür rahmet mi lanet mi? Hain rahmetli olamaz. Çünkü: “وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ” “Emaneti gözetleyen, sözünün kölesi olanlar cennetin, Firdevs'in sahibi olabilirler.” Arkadan protesto olmuş çeklerine bakıyorsun, tabutunu dolduracak kadar çek var gerisinde. Protesto olmuş. Hakkında açılmış borç ödememe davaları tabutundan ağır ama rahmetli. Merhum beyefendi. Hayır! Dünya sözleri, dünya sloganları bunlar. Allah'ın cennetinde geçer şeyler değil.

Kardeşler;

Kanun çok basit. Mü'min vefakâr insandır. Adak yapar, adağını yerine getirir. Akıllı mü'min adak yapmaz. “Oğlum şuradan askerden gelirse, şu işe girerse köydeki bütün hayvanları sürü sürü keseceğim” demez. Bol bol ne yalan konuşuyorsun? “Şu işim olursa şu kadar sene teheccüd kılacağım” demez. Derse o yolda ölür gider. Demeyeceksin! Adak niye yapıyorsun, kim dedi sana adak yap? Peygamber'in adak yaptı mı hiç? Niye yapıyorsun? Yaparsan yerine getir.

“Kırk öküz demiştin, kırk öküz batıracak beni.” Sen de bat! Öküzlerle beraber sen de git! Çünkü o öküzler kaderi değiştirmeyecek ama sen melekler tarafından Allah'ı kandırmış biri olarak kaydedileceksin. Sen: “oğlumu sağlam gönder ben bir inek keseyim” demiştin. Allah sağlam gönderdi, yerine getirmedin bu sözü. Sahtekârsın. Yeter ki öl merhum olacaksın ama sahtekârsın. Sahtekâr merhum olacaksın. Mü'min borcunun kölesi insandır. Peygamber de olsan borcun uykunu kaçırarak senin.

Hepinizin bildiği olayı tekrar hatırlamak için zikredebiliriz: Sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in ödünç hurma aldığı bir bedevi günü gelmeden istemeye gelmiş. "Hurma mevsiminde ödeyeceğiz" dediği hâlde önceden gelmiş, sıkışmış gelmiş: "Muhammed, benim sende alacağım var ya onu vereceksin" demiş. “Ya günü müydü” filan derken "vermiyor musun, yoksa sen de mi borç vermiyorsun" diye bağırmaya başlamış. Ömer'in yanında, Ömer'den daha çok Peygamber'e kol kanat gerenlerin yanında. Adamı hemen omzundan tutmuşlar: "Kiminle konuşuyorsun?" Demişler. "Bizim canlarımız bitti mi de sen Resûlullah'tan bir ölçek hurmanı istiyorsun." Ama vefa Peygamber'i: "oturun" demiş "adam alacaklı konuşur tabi" demiş. "Alacaklı adam" demiş. "Bizim hazırlıklı olmamız lazımdı" demiş.

Vefa, vefa. Borcunun kölesidir mü'min. Uyuyamaz borcu varken. Borcuna rağmen mışıl mışıl uyuyan vefa mührünü bozmuş insandır. Mü'min borçlanmaz. Borçlanırsa yastığını yatağından atar. Mü'minlik budur. Ha para borcun olmuş ya da filanca çeşitli borcun olmuş. Değil mi sen borçlusun borcunu yerine getireceksin.

Kardeşler;

Sadece para, eşler arası ilişki bunlar değil vefanın kaynakları. Bir atölyede çalışan işçi de vefa imtihanındadır. "Sekiz- beş otuz arası buradayım" diye söz veren biri hafif bir baş ağrısıyla rapor alıp gidemez. Önüne doktor raporu konan patronu bir şey diyemeyebilir. Çünkü doktor da senin ciğerlerini tanımaz zaten. Hafif öksürme numarası yaptın mı yazar sana iki üç gün rapor. O ciğere hayat veren Allah raporlarla iş görmüyor, imanla iş görüyor. İşçi, Allah'tan alamadığı raporu patronunun önüne koyamaz. Memur, Allah'ı kandıramayacağı bir mazereti müdürünün önüne koyamaz. Kendisi gibi bir kul müdür, şef aşılır gider de Allah'ı kim nasıl ikna eder? Patron için de böyle. Yazlığının filanca sistemini değiştiriyorsun diye işçinin ücretini on dakika geciktiremezsin. Çünkü "her ayın birinde saat dokuzda ücretin avucunda" dediysen sen bunu yapacaksın. "Yasalar on yediye kadar izin veriyor, aynı gün ödeme takvimi on yedide çünkü." Yasalar öyle diyebilir, Allah "sözünde dur" diyor. İşçisi de, patronu da, memuru da, müdürü de mü'min vasfı taşıdığı sürece vefakârdır bu Ümmet'te. Ölür, vefasından taviz vermez.

Ve Aziz Kardeşlerim;

Sevgili Peygamber'imiz sallallahu aleyhi ve sellem sahih bir hadisi şerifinde, hemen hemen her hadis kitabında bulabileceğimiz bir hadisi şerifinde hepimizin kulağına küpe diyeceğim de küpe kulağın dışında kalıyor. Kulağın içinde bir sinyal cihazı gibi bir uyarı yapıyor. Kadınlara ve erkeklere, bekârlara ve evlilere, çocuğunu evlendireceklere, dünür sahibi olmak için kız istemeye gidenlere, oğlunu, kızını evlendirenlere, "ben Ümmeti Muhammed'denim, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ne buyurduysa ben oyum" diyen ve bu sözünün eri olan herkese bin dört yüz yirmi sene önce Medine'de buyurdu ki: "verdiğiniz sözler içinde en sadık kalmanız gereken söz nikâh kıyarken konuştuğunuz sözlerdir" buyuruyor.

Bir Müslüman ne mehir istiyorsun sorulduğunda "şunu istiyorum" diyor. Anlaşıyorlar iki mü'mini şahit tutuyorlar. Aradan seneler geçiyor: "bu sizin mehir işi ne oldu" diye sorulduğunda "eee senin baban inşaat yaparken ona yardım etmiştik ya ona say" diyor. "Ya şahitlerimiz vardı". "Şahitler öldü gitti zaten yaşlı hacı amcaydı onlar." Bir şahit daha vardı o ölmedi ama. Allah! Bir de onun adı kefilde orada. Kâbe'de, insan Kâbe'nin huzurunda konuştuğundan cayabilir de bu hadisten sonra eşiyle konuştuğu şeyden bir daha cayamaz. Çünkü Sevgili Peygamber'imiz sallallahu aleyhi ve sellem: "Mü'minin elini, kolunu, dilini, gözünü bağlayan en büyük şart; nikâh masasında konuştuğu şarttır."Diyor. Bundan ben çok rahat anlıyorum ki, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ümmet'inden olmanın gereği olarak anlıyorum ki bir mü'minin vefakâr, bir mü'minin ahlaklı, bir mü'minin sözünün eri olup olmadığının da en çok ölçülebileceği yer; nikâh masasında konuşulan şeylere sadakatidir. Dünürün dünüre karşı oluşturduğu kimlik testimizin en güçlü yapılabileceği testtir. Kuru edebiyatlar, Ramazan'da kumanya yapıp fakirlere dağıtmalar, "rahmetli şöyleydi" sözleri geçilip bir kenara bırakılabilir. Bir insan eşinden sorulmalıdır. Kadını, erkeği.

Elbette eşi Allah'tan korkan biriye. Nankörse nanköre sorulacak bir şey yoktur. Ama bir gün onun da sorguya tutulacağını, onun adına da meleklerin bir şeyler soracağına iman eden bir kadına, bir

erkeğe "eşin nasıl bir insan" sorusu sorulur. Vereceği cevap en güçlü cevaptır. Neden? Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem mü'minlerin vefa, sadakat, sözünün eri olmak konusunda en çok bağlı olmaları gereken şeyin nikâh masasında konuşulan sözler olduğunu söylüyor. En can alıcı olan noktayı gösteriyor. Demek ki bundan şu da anlaşılıyor ki bir erkeğin, bir kadının namazdan önce "tövbe ettim, cıgarayı bıraktım ya Rabbi" den önce, "tamam, ben de şu ibadetleri yapacağım" sözünden önce, en çok taviz vermesi muhtemel sözü nikâh masasındaki sözüdür. Hele erkekler için. Bu söz çok büyük bir imtihan.

Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem Veda Hutbesi'nde son sözlerini söylerken de "o emaneti unutmayın ha" diyerek gitti. "Allah'ın adını kullanarak almıştınız" dedi. Mü'min, kel Yahudi, cüzzamlı Yahudi olma tehlikesine karşı sık sık vefa deneyi yapmalıdır kendisinde. Bu vefa deneyimizi önce Rabb'imize karşı verdiğimiz sözlerin, onun nimetlerinin önündeki insanlığımızın ne durumda olduğuyla ölçeriz. Sonra ailemizde. Eşimize, çocuklarımıza karşı, ebeveynimize karşı kimiz? Verdiğimiz sözlerin karşısında kaç paralık şahsiyetim var? Öğretmenin öğrencisine karşı sözü ne durumdadır? Öğrencinin de öğretmene karşı verdiği söz ne durumdadır?

Ümmeti Muhammed farklı. "Muhammedun Resûlullah" diyenlerin kalitesi bu. Ve eşler arasında her yirmi saatte bir yapılmaya değer bir deneydir bu. Allah'ın adı, Peygamber'in Sünnet'inin karıştığı bir nikâh akdinde o günkü sözden caymaktansa boşanıp gitmek daha evla olsa gerek. Eşine karşı sözünden caymış bir eş olmaktansa boşanmış, kahrını çekiyor boş olmanın bir insan olarak yaşamak daha iyi. Hiçbir lakap nankörlük, vefasızlık lakabı kadar tehlikeli değildir.

Ve sallallâhu ve selleme ala seyyidina Muhammed. Ve ala âlihi ve sahbihi ecmaîn. Vel'hadülillahi Rabb'il âlemin.